

פתרון הבחינה

היסטוריה

חורף תשפ"ג, 2023, שאלון: 22262

מוגש ע"י מורים להיסטוריה בבית הספר לבגרות של יואל גבע

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.
3. חלק מהתשובות הן בנקודות בלבד, על הנבחן לפרט את הדברים.

בית שני – מעם מקדש לעם הספר

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מהשאלות 1-4

שים לב! מן השאלות שתענה עליהן, לפחות שאלה אחת חייבות לכלול קטע מקור

שאלה 1- מקור – הממלכה החשמונאית – תמיכה וביקורת

סעיף א'

שתי סיבות לתמיכה של החברה היהודית בבית חשמונאי:
סיבה ראשונה (על פי הקטע) – היא נתנה רשות לפרושים לעסוק בכל דבר. בנוסף, היא החזירה ליושנם את כל אותם חוקים שהותקנו על ידי הפרושים.
סיבה נוספת (על פי הקטע) – היא הכפילה את הצבא שלה עד שהמדינות באזור חששו מהצבא של החשמונאים.
סיבה נוספת (על פי החומר הנלמד) - החשמונאים היו יהודים והגיעו מתוך העם כך שהחברה היהודית קיבלה אותם ותמכה בהם. בנוסף, החשמונאים הרחיבו את הממלכה, העלו את מספר היהודים בממלכה וכן חתמו על חוזים ובריתות עם מעצמות גדולות באזור, דבר שחיזק את כוחה של הממלכה.

סעיף ב'

שני שינויים שעוררו ביקורת בקרב חלק מן החברה היהודית:
שינוי ראשון - התקרבות להלניזם – במהלך תקופת החשמונאים, ובעיקר לקראת סופה, החלו המנהיגים החשמונאים לאמץ שמות ומנהגים של התרבות היוונית (תרבות הלניסטית) ודבר זה לא התקבל בצורה יפה אצל חלק מהחברה היהודית שרצתה לשמר את המסורת.
שינוי שני – הפיכת השליט למלך – במהלך תקופת החשמונאים החלו השליטים, החל מיהודה אריסטובולוס ואילך, להשתמש בתואר מלך. תואר זה מנוגד למסורת היהודית שקבעה כי מלך הוא רק מי שמוצאו מבית דוד. ניתן לראות בקטע המקור גם התייחסות לעובדה שהמנהיגה נושאת בתואר מלכה וגם לה ולשני בניה יש שמות יווניים (אלכסנדרה, הורקנוס, אריסטובולוס).

שאלה 2- דפוסי השלטון הרומי בארץ ישראל

סעיף א'

שני שיקולים של הרומאים להנהיג שלטון עקיף:

- שיקול ראשון - **הבטחת שמירת השקט באזור הנשלט** – כשקיים שלטון של מלך חסות האוכלוסייה מתנהגת בצורה הרבה יותר נוחה וחופשית, מכיוון שהשולט הוא מבני עמה. העם רואה בכך סוג של עצמאות, ולכן היחס שלו לכובש הוא מתון יותר.
 - שיקול שני - **חיסכון בכוח אדם של הרומאים** – הכוונה היא שבמקום שאנשים בכירים מהשלטון הרומאי יגיעו עם עוזריהם לארץ ישראל, יארגנו את הנעשה שם ויפעילו רומאים רבים בתפקידים שונים, היהודים הם אלה ששולחים בעצמם נציגים ששולטים על עמם.
- אתגר עיקרי אחד ש"מלך חסות" נאלץ להתמודד איתו היה הצורך לרצות את השליטים הרומאים ולתת להם הרגשה שמלך החסות ממלא אחר ההוראות שלהם ומיישם את החלטותיהם בשטח.

שתיים מן הפעולות שהורדוס עשה כדי להתמודד עם אתגר זה:

- פעולה ראשונה – **בניית מבנים וקיום חגים רומאים** – הורדוס בנה בארץ ישראל מבנים המייצגים את התרבות ההלניסטית כמו מקדשים, תיאטראות, מרחצאות ושווקים. גם בירושלים בנה הורדוס תיאטרון, אמפיתיאטרון והיפודרום למרוצי סוסים. בערים ההלניסטיות וגם בירושלים ערך הורדוס אחת לארבע שנים משחקים ותחרויות. פעולה בולטת הייתה בנייתה של העיר קיסריה, שנחשבה אחת הערים היפות והגדולות באזור. העיר עצמה נקראה על שמו של הקיסר הרומאי. לפיכך קראו לה קיסריה.
- פעולה שנייה – **העברת מיסים לרומא** – במהלך תקופת שלטונו של הורדוס הועברו לרומא מיסים כפי שדרשו הרומאים. פעולה זו חיזקה את תמיכת הרומאים בשלטונו של הורדוס.

סעיף ב'

מדיניות ה"שלטון הישיר" של רומא:

- מדובר במצב שבו יש שליטה ישירה של האימפריה הרומית על ארץ ישראל, וזאת באמצעות נציב רומאי. מבחינת הרומאים, בשיטה זו יש להם שליטה מלאה על המתרחש בארץ.
- לאחר מותו של הורדוס המשיכו אותו בניו, עד שבשנת 6 לספירה הודח בנו ארכילאוס על ידי הקיסר אוגוסטוס. יהודה הפכה להיות פרובינקיה ובראשה עמד נציב שמונה ע"י הקיסר. הנציב ישב בקיסריה ושם שכנה גם מפקדת הצבא. באופן כללי, ניתן לחלק את תקופת הנציבים לשתי תתי תקופות: תקופת הנציבים הראשונה שהייתה טובה יותר ליהודים ולתקופת הנציבים האחרונה שהייתה בעייתית יותר ליהודים. בסופה פרץ המרד הגדול.

התפקידים והסמכויות של הנציבים הרומאים:

- 1 – **שמירה על הסדר הציבורי (סמכות צבאית)** – הנציב היה אחראי על הסדר הציבורי ברחבי ארץ ישראל, וזאת בעזרת חיל עזר כלומר חיילים שגויסו מקרב האוכלוסייה הנוכרית, בעיקר מהערים קיסריה וסבסטיה.

2 - **גביית מיסים (סמכות כלכלית)** – הנציב היה אחראי על גביית מיסים מהאוכלוסייה. במהלך השנים הוטלו על היהודים מיסים שונים כמו מס קרקעות, מס גולגולת, מכסי יבוא על סחורות, ועוד. הנציב היה אחראי על גביית מיסים אלו וכן בטיפול באלו שסירבו לשלם.

3 - **פיקוח על חיי הדת (סמכות דתית)** – ליהודים ניתנה אוטונומיה דתית, אולם הנציב הרומאי פיקח על חיי הדת. הוא מינה את הכהנים הגדולים (תמורת תשלום כספי....) ושמר על בגדי הכהן הגדול שנמסרו לכהן רק בחגים, וזאת כביטוי לשליטה הרומאית במשרה חשובה זו.

4 - **פיקוח על מערכת המשפט (סמכות שיפוטית)** – לנציב ניתנה סמכות שיפוטית, כלומר הייתה לו אפשרות לשפוט אנשים מכל רחבי הפרובינקיה. בנוסף, הוא היה מורשה לבדוק את פסקי הדין של הסנהדרין דבר שהעצים את כוחו של הנציב אך פגע פגיעה קשה במעמד של הסנהדרין.

שאלה 3- מקור – "המרד הגדול"

סעיף א'

שתי הסיבות שגרמו ליהודים למרוד ברומאים:

סיבה אחת מהקטע:

שלטון הנציבים היה נוקשה והם בדרך העדיפו את האוכלוסייה הלא יהודית על פני האוכלוסייה היהודית.. ציטוט: "ראשית, תלונותכם נגד הנציבים: [...] גם אם התנהגות הפקידים הרומיים קשה מנשוא, אין ללמוד מכך שהרומאים כולם, וגם קיסר, עושים לכם עוול. [...] אך איולת היא להילחם רבים בגלל איש אחד, ובשל סיבות של מה בכך לצאת למלחמה ביריבים כה חזקים, שאף אינם יודעים מה הן העבירות שאנו מתלוננים עליהן. ייתכן שהעוול שנעשה לנו יתוקן במהרה, שכן שום נציב אינו נשאר בתפקידו לעד".

הרחבה - בתקופת הנציבים הרומאים הועמקה והתחזקה המצוקה הכלכלית. השלטון הרומי הטיל מיסים כבדים על האוכלוסייה, איכרים רבים התרוששו וחלקם אף איבד את הבעלות על אדמותיהם. גם בקרב הפועלים בעיר, כמו הבנאים, שררה אבטלה חמורה. לעומתם, הידקו המשפחות העשירות את שיתוף הפעולה עם השלטון הרומי. הם אף עשקו את פשוטי העם, ובכך גדל והתגבר הקיטוב הכלכלי בין העשירים לעניים. בנוסף, הנציבים הרומים - בעיקר אלבינוס (62 – 64 לספירה) ו- פלורוס (64 – 66 לספירה) - עשקו, גזלו, חמסו וגנבו את רכושם של חלק מהיהודים שחיו בארץ.

סיבה שנייה (על פי מה שלמדתי) - **פגיעה בחיי הדת וברגשות הדתיים של היהודים** – השלטון הרומאי ונציגיו נקטו פעולות שפגעו שוב ושוב בחיי הדת של היהודים וברגשותיהם הדתיים. דוגמאות בולטות: דוגמא ראשונה - פונטוס פילטוס, הנציב הרומי ששלט בארץ ישראל בין השנים 26 – 36 לספירה, לקח כספים מבית המקדש כדי לממן בניה של אמת מים בירושלים. פעולה זו גרמה לכעס רב בקרב האוכלוסייה היהודית.

דוגמא שנייה - הקיסר גיוס קליגולה, שהיה קיסר רומא בין השנים 37 – 41 לספירה, הציב פסל זהב בדמותו בבית המקדש. פעולה זו גרמה גם היא לכעס רב בקרב היהודים.

דוגמא שלישית - לנציבים הרומים ניתנה הסמכות למנות כוהנים גדולים, והם מינו כוהנים ששיתפו איתם פעולה (ושילמו להם היטב) ולא בהכרח כוהנים שפעלו לטובת העם היהודי. החלפת הכהן הגדול הייתה מקור הכנסה חשוב לנציב, וניתן לראות שבתקופת הנציב גראטוס התחלפו 4 כוהנים ב - 11 שנים בלבד.

סעיף ב'

שלושה נימוקים נגד היציאה למרד ברומאים על פי קטע המקור:

נימוק ראשון – **הסיכוי לנצח את הרומאים הוא קלוש** – העם היהודי היושב בארץ ישראל הינו חלש אל מול אימפריה כה חזקה כמו האימפריה הרומית, שלה צבא מסודר ומאורגן עם כלי לחימה ושיטות צבאיות מסודרות. אין סיכוי שמרד כזה יצליח.

ציטוט: "האם אתם תעצרו כוח לעמוד בפני האימפריה הרומית כולה?"

נימוק שני – **מחיר הכישלון גבוה מידי** – האימפריה הרומית היא אימפריה מאוד חזקה. אם המרד יכשל, יבצעו הרומאים הרס וחורבן בכל שטחי ארץ ישראל. הרומאים אינם סלחנים כלפי עמים שמורדים בהם, והם אינם משתמשים בהסכמים כדי לדכא מרד אלא רק בכוח. תוצאות המרד תהיינה הרסניות לעם היהודי ולארץ ישראל.

ציטוט: "וכי הרומאים ינהגו בכם במתינות אם ינצחו? לא ולא..."

נימוק שלישי – **הבעיה היא עם הנציבים** – עיקר הבעיות בארץ ישראל נובעות מהחלטות של הנציבים ולא מהחלטות של השלטון הרומי. לכן, אין זה נכון לצאת למרד באימפריה שלמה כאשר הבעיה נעוצה בנציב. יש להתמודד עם הנציב ולא למרוד באימפריה.

ציטוט: "גם אם התנהגות הפקידים הרומים קשה מנשוא, אין ללמוד מכך שהרומאים כולם, וגם הקיסר, עושים לכם עוול".

תוצאות המרד הוכיחו את צדקת הטיעון השני כי בסופו של דבר, המרד דוכא באכזריות והיו לו תוצאות הרות אסון לאוכלוסייה היהודית:

תוצאות המרד בתחום הדמוגרפי – דלדול אוכלוסין

אובדן ההנהגה היהודית: רוב מנהיגי המרד נהרגו בזמן המלחמה או הוצאו להורג בשבי. המעטים שהצליחו להישאר בחיים ולא נתפסו נאלצו להסתתר ולא יכלו להמשיך לתפקד כמנהיגים.

הידלדלות היישוב: כתוצאה מהמרד נהרגו מאות אלפי יהודים – כרבע מהאוכלוסייה היהודית בארץ. ההיסטוריון יוסף בן מתתיהו כותב שבמהלך המרד מצאו את מותם מיליון!!! איש. הנטייה הרווחת בקרב רוב ההיסטוריונים היא שמספר זה הוא גוזמה, אך אין ספק שמספר ההרוגים היה רב מאוד. מספר ההרוגים הגדול נבע הן מהמלחמה ברומאים, הן ממלחמת האחים שהתחוללה בירושלים והן מרעב וממגפות.

הרס יישובים: בערים רבות בארץ ישראל כמו קיסריה חל שינוי בהרכב האוכלוסייה, מאחר והן התרוקנו מתושביהם היהודים.

בנוסף, כמאה אלף יהודים נלקחו בשבי על ידי טיטוס (מחריב ירושלים ומחריב בית המקדש) למצעד ניצחון ברומא, ולאחר מכן – חלקם נשלחו לעבודות פרך, חלקם הפכו לגלדיאטורים בערי האימפריה ורבים מהם נמכרו לעבדות.

תוצאות המרד בתחום הכלכלי

פגיעה בחקלאות: המרד הגדול פגע בענפי החקלאות השונים. באזור ירושלים ובאזורים הסמוכים לירושלים, הפגיעה הייתה חמורה ביותר: הרומאים שרפו שדות, השחיתו יבולים וכתרו עצים. חלק מהשטחים החקלאיים הושמדו בידי היהודים עצמם, כדי שהרומאים לא יוכלו להשתמש בשטחים אלה.

הפקעת קרקעות: השלטון הרומאי הפקיע קרקעות מבעלות יהודית. חלק מהקרקעות שהופקעו הועברו לבעלות הקיסר וחלקן נמסרו לנוכרים ולמשפטי פעולה. כתוצאה מהפקעת הקרקעות, יהודים הפכו לאריסים. מיסים: בנוסף למיסים הרגילים שהיהודים נהגו לשלם לפני המרד, כמו מס גולגולת, הם חויבו בתשלום של מס מיוחד אחרי המרד: המס היהודי (מס של שתי דרכמות). מס זה הוטל כעונש על כל היהודים בשטחי האימפריה הרומאית, והוא נועד להחזקת מקדש יופיטר – ראש האלים הרומאיים. המס היהודי היה לא רק קשה מבחינת הנטל הכלכלי אלא הוא היה בעיקר מס משפיל. לראשונה הוטל על היהודים מס רק בשל העובדה שהם יהודים.

תוצאות המרד בתחום המדיני

לאחר המרד הגדול המשיכה יהודה להיות פרובינקיה רומית, ושטחה נותר כשהיה לפני פרוץ המרד הגדול. אולם, חלו בה מספר שינויים: ראשית, לאחר המרד היא הייתה כפופה ישירות לקיסר הרומי ולא לנציב בסוריה. שנית, בראש הפרובינקיה עמד נציב ממעמד גבוה ולא ממעמד נמוך כפי שהיה לפני המרד. כמו – כן, לרשותו של הנציב הועמד לגיון רומאי שחנה בקביעות בירושלים (הלגיון העשירי). שינוי בולט נוסף נגע למעמדם של היהודים בפרובינקיה. האוטונומיה המשפטית של יהודה התבטלה, והיהודים הפכו להיות נתינים זרים ללא זכויות משפטיות – אזרחיות.

שאלה 4 – החברה היהודית – משברים והתמודדויות

סעיף א'

חורבן בית המקדש הוביל למשבר עמוק בחברה היהודית בשל שתי סיבות:

- 1 – נטישת ארץ ישראל – היה חשש שהיהודים יעזבו את ארץ ישראל מתוך ייאוש או מתוך חשש מפני בעיות וקשיים נוספים מצד האימפריה הרומית.
- 2 – נטישת היהדות – היה חשש שיהודים יעזבו את היהדות ויעברו להאמין בדתות אחרות כמו בנצרות. ניתן לציין, שבאותה תקופה החלה הנצרות להתחזק. למעשה, היה חשש להתפוררותו של העם היהודי, בהיעדר בית המקדש ובהיעדר הנהגה רוחנית מדינית.

הרחבה:

בעקבות חורבן ירושלים ובית המקדש השני בשנת 70 לספירה שררה בחברה היהודית אווירה של ייאוש ומשבר. בית המקדש שימש מרכז החיים של העם היהודי במשך מאות שנים (600 שנה): מרכז דתי – לאומי – חברתי – כלכלי.

בהיעדר בית המקדש, לא ניתן היה לקיים מצוות שתלויות בבית המקדש כמו עלייה לרגל שלוש פעמים בשנה, הקרבת קורבנות כדי לכפר על חטאים, הבאת ביכורים, ועוד.

לכן, היו יהודים שנקלעו למשבר והיו אף כאלה שלא מצאו כל סיבה להמשיך ולחיות. עדויות על כך ניתן למצוא בשירים ובספרים שנכתבו בתקופה ההיא. ניתן לראות שלחלק מהיהודים לא הייתה סיבה לקום בבוקר, לעבד את האדמה, לזרוע, לקצור ואף ללדת ילדים, מאחר שבלי בית המקדש אין תכלית לקיומו של העם היהודי.

לפי מקורות חז"ל (חז"ל = חכמינו זכרונם לברכה), יהודים רבים הפסיקו לאכול בשר והפסיקו לשתות יין, מאחר שאכילת בשר הזכירה להם את הקרבת הקורבנות והיין הזכיר להם את נסך היין על המזבח שחרב. מי שרצה להמשיך לחיות (וכאלה היו הרוב), מצא את עצמו עומד חסר אונים מול המציאות של החורבן.

שלוש דוגמאות לפעולות שעשו חכמי יבנה כדי להתמודד עם משבר זה:

פעולה ראשונה - כינון הנשיאות ובית הדין הגדול כמוסדות מרכזיים של העם היהודי

עד חורבן בית המקדש השני, הייתה הנהגתו של העם נתונה בידי הסנהדרין. בסנהדרין היו 71 זקנים, חכמים ובקאים בתורה. הם הכריעו בנושאים משפטיים והלכתיים. האדם החשוב ביותר בסנהדרין היה נשיא הסנהדרין. חורבן בית המקדש השני גרם לירידה משמעותית בערכו ובחשיבותו של מוסד הסנהדרין. ריב"ז לקח על עצמו את תפקיד נשיא הסנהדרין. הוא הקים ביבנה את **בית הדין הגדול**, שירש חלק מתפקידי הסנהדרין (בית הדין לא ירש את הסמכות המשפטית של הסנהדרין כי האוטונומיה המשפטית של היהודים בוטלה). בבית הדין קבע ריב"ז את **הלוח העברי**: הוא קידש את החודשים וקבע מתי צריכה להיות שנה מעוברת.

פעולה שנייה - קביעת ייעודו של בית הכנסת כמקום פולחן במקום בית המקדש

בתי הכנסת היו קיימים כבר בתקופת בית שני, אך הם לא שימשו מקום פולחן משלים לבית המקדש. כשחרב בית המקדש – בתי הכנסת הפכו למקום פולחן מרכזי, והתקיימו בהם לימוד תורה בצוותא וכן תפילות (שלוש פעמים ביום). בנוסף, בתי הכנסת הפכו למרכזי חיי הקהילה, ונערכו בהם אירועים חברתיים כמו סעודת מצווה.

גם התקנה של ריב"ז, לפיה הכוהנים צריכים לברך את העם בבתי כנסת כשהם יחפים (כפי שנהגו הכוהנים בבית המקדש), חיזקה את מעמדו של בית הכנסת כמקום פולחן במקום בית המקדש.

פעולה שלישית - התקנות העיקריות שתוקנו ביבנה (על ידי ריב"ז ורבן גמליאל) ועיצבו

מחדש את החיים היהודים ('זכר למקדש', 'זכר לחורבן')

ריב"ז פעל נמרצות כדי להמשיך את הפעילות הדתית שהייתה נהוגה בבית המקדש. בנוסף, היה לו חשוב לשמר את זיכרון בית המקדש ('זכר למקדש') ואת זיכרון חורבן בית המקדש השני ('זכר לחורבן'). לריב"ז היה חשוב לאפשר את החיים הדתיים והלאומיים ללא מקדש, ללא הקרבת קורבנות וללא עלייה לרגל. מצד אחד הוא רצה לחזק בקרב היהודים תחושת השלמה עם אובדן המקדש ומצד שני הוא רצה לטפח את זכר המקדש. כדי לעשות זאת קבע ריב"ז מספר תקנות:

1 – תקיעה בשופר בראש השנה שחל בשבת

בבית המקדש טרם החורבן, נהגו הכוהנים לתקוע בשופר בראש השנה שחל בשבת. התקיעה בשופר הייתה חלק מטקס הקרבת הקורבנות של ראש השנה. לאחר חורבן בית המקדש, תיקן ריב"ז תקנה שלפיה כאשר ראש השנה חל בשבת – מותר לתקוע בשופר רק במקום שיושב בו בית הדין הגדול, כפי שהיה נהוג בבית המקדש. באמצעות תקנה זאת הוא חיזק את מעמד בית הדין הגדול ביבנה. **המטרה:** לשמר את זכר בית המקדש וחורבנו.

2 – מצוות נטילת הלולב בסוכות

בבית המקדש טרם החורבן, נהגו ליטול לולב ולהקיף את המזבחה במהלך חג הסוכות. בכל מקום אחר מחוץ לבית המקדש – נהגו ליטול את הלולב רק ביום הראשון של החג. לאחר חורבן בית המקדש, תיקן ריב"ז תקנה שיש ליטול לולב בכל מקום במשך כל שבועת ימי חג הסוכות. **המטרה:** לשמר את זכר בית המקדש וחורבנו.

3 – ברכת הכוהנים

בבית המקדש טרם החורבן, נהגו הכוהנים לברך את העם בברכה המכונה 'ברכת הכוהנים' כשהם יחפים, ובבתי הכנסת – כשהם נועלים נעליים. לאחר חורבן בית המקדש, תיקן ריב"ז תקנה שלפיה על הכוהנים לברך את העם בבתי הכנסת כשהם יחפים. בכך השווה ריב"ז את עבודת האל בבית הכנסת לעבודת האל בבית המקדש. **המטרה:** לשמר את זכר המקדש וחורבנו.

תקנות רבן גמליאל

4- ימי צום

רבן גמליאל, שהחליף את ריב"ז כראש ההנהגה ביבנה, קבע גם הוא ביחד עם חכמים נוספים מספר תקנות. הם הנהיגו מחדש ארבעה ימי צום שהיו נהוגים לאחר חורבן בית המקדש הראשון (586 לפנה"ס), והתבטלו עם הקמת בית המקדש השני (515 לפנה"ס).

ימי הצום קשורים לחורבן בית המקדש:

- א – צום תשעה באב – צום לזכר חורבן בית המקדש הראשון ובית המקדש השני.
- ב - צום י' בטבת – צום לזכר תחילת המצור של נבוכדנאצר השני (מלך בבל) על חומות העיר ירושלים.
- ג - צום יז' בתמוז – צום לזכר נפילת חומות ירושלים - דבר שהביא זמן קצר לאחר מכן לחורבן בית המקדש.
- ד - צום ג' בתשרי (צום גדליה) - צום לזכר רצח גדליה בן אחיקם שהיה מנהיג היהודים בארץ ישראל לאחר חורבן בית המקדש הראשון. הרצח גרם להגליה של מעט היהודים שנותרו בארץ ישראל למצרים.

המטרה: לשמר את זכר בית המקדש וחורבנו.

סעיף ב'

שני גורמים שהובילו למרד בר כוכבא:

גורם ראשון (שקשור למדיניות של השלטון הרומי) – הגזרה על המילה שהחלה כבר בימיו של הקיסר דומיטינוס וכן הפיכת ירושלים לעיר אלילית ששמה איליה קפיטולינה.

גורם שני (שקשור לחברה היהודית) – היהודים סבלו מבעיות כלכליות והמצוקה גרמה להם לצאת למרד. בנוסף, באותה תקופה היו קבוצות משיחיות ששררו בקרב חלק מהחברה היהודית.

סיבה אחת להצלחת המרד בתחילתו: למרד קדמו הכנות ממושכות שנשמרו בסודיות מוחלטת. ההכנות כללו: ביצור מקיף של יישובי הארץ, חפירת מערכות מסתור תת קרקעיות, צבירת נשק ע"י יצור כלי נשק פגומים ועוד.